

Září 2022

SOUTERRAIN

Moment(k)y

Křížlice, letní tábor dejvických dětí, pozdě večer. V jídelně zrovna zuří bitva dvou mladíků při „Pepičku, pípni!“. Oba mají zavázané oči a v kruhu ze židlí, na kterých sedí momentálně nehrající publikum, se střídavě snaží zasáhnout druhého srolovaným ručníkem. K rozpoznání správného směru slouží soupeřovo „píp“, které se ozývá právě na výzvu „Pepičku, pípni!“ Ozývají se chvílemi hrozivě znějící zvuky, jak ručníky pleskají naprázdno o zem, publikum ani nedutá (protože jinak by hráče rušilo!), jen při zvlášť těsných minutách vykřikuje, vzdychá, piští nebo zklamaně brumlá. Sleduji ty dva kluky, kteří zápolí právě teď, trochu se děším, kdy děti napadne, že bych si měla zabojovat taky (je to tradice, kterou zavedli Pavel s Majdou, takže zřejmě nebude zbytí!), snažím se nepřehlédnout moment, kdy se hračky lámou v placky, aby případně byla možnost zasáhnout, když tu najednou vidím...

...něco co mě dojde a úplně pohltí zároveň. Jeden z bojovníků ve snaze uniknout zbrani svého soupeře doklouzal po kolenou až před židli, na které sedí jeho starší sestra. Protivník se napřahuje, vypadá to děsivě a dívka na židli se mimoděk shýbá, chrání bratra svýma rukama, jako by jej objímala. Jakmile nebezpečí pomine, naopak ho povzbudivým štlucem posílá, aby se o zásah pokusil on. Chvilinka. Moment. Něco moc vzácného, něco, co jsem nestihla vyfotit (protože jsem nemohla odtrhnout oči), něco, co si chci pamatovat.

Stejně jako tu chvíli, kdy jsem stála na balkonku a s hrnkem voňavé kávy koukala první ráno v Rakousku na trochu zamlžené Alpy. Stejně jako pohled na amatérské tanečnický improvizující na náměstí mezi lidmi během brazilského tanečního večera. Stejně jako pohled na divoce se prohánějící koně při ranním vypouštění na pastvinu. A řádku dalších.

Chci si je pamatovat nejen pro jejich až neuvěřitelnou krásu, křehkost a sílu, ale i proto, že to byly momenty, které mě vtáhly a na chvíli jsem si uvědomila TADY a TĚD. Moment vděčnosti, že tohle mohu vidět, zažívat, že mohu být při tom.

Mohlo by se zdát, že tyto momenty souvisejí s trochu čarovným časem léta a prázdnin. Ale vlastně myslím, že léto je jen přináší po hrstích, skoro až marnotratně, abychom se je naučili vnímat, abychom si jich pak stíhali všimnout i dál.

Díky za tyhle i jiné momentky, Pane, které se otiskují do srdce a připomínají, jak velkým darem je život.

Saša Jacobea

Vzpomínka na Mílu Nekvasila ve sboru ČCE v Praze-Dejvicích 12.7.2022

V roce 1993, kdy jsem byl farářem tohoto sboru, zeptal se mne tehdejší synodní senior, zda by se u nás v Dejvicích nenašlo místo pro studenta bohosloví, který by rád ještě před dokončením studia našel uplatnění v duchovenské službě jako diakon a brzy jáhen. Jeho písemná práce k diakonské zkoušce byla na úrovni vysokoškolské dizertace a z jeho domovského sboru o něm píší to nejlepší.

Mně osobně jméno Nekvasil nic neříkalo, ale to, že prý léta působil v divadle a nadto v Ostravě, kde jsem se já narodil, to mi bylo sympatické. Pracoval jsem tehdy na částečný úvazek v náboženské redakci Českého rozhlasu, cítil se poněkud přetížen a tak mi staršovstvo sboru vyšlo vstříc a povolalo Miloslava Nekvasila k výpomocné službě kazatelské. Stal jsem se tedy mentorem učedníka o šestnáct let staršího než jsem byl já, v podstatě také začátečník, s pouhými pěti lety farářské praxe. Učedník se hned zapojil do práce - navštěvoval domy pro seniory, vyučoval náboženství na základních školách, které tehdy, v polovině 90. let, ještě o náboženství stály. Dejvický sbor tak získal diakona, tedy služebníka, který tiše a ochotně chodil, kam byl poslán. Já se cítil být jeho mladším kolegou, nikoli nadřízeným, on se ke mně choval s jakousi žákovskou úctou, kterou jsem pak už později od svých kolegů nikdy nezažil.

Trávili jsme spolu hodně času, ve farní kanceláři bylo co vyřizovat, on byl pečlivý, ale víc než papírování ho bavila pastorec. Trochu záhadné bylo, že v jednom období vždycky kolem jedenácté odešel, oznámil, že zase přijde, což se

i stalo, ale ty tříhodinové pauzy na oběd zdály se mi přece jen trochu dlouhé. Decentně jsem se ale na nic nevyptával, jednak učedník byl zaměstnán jen na půl úvazku, jednak měl svůj věk, asi si potřeboval někde zdřímnout nebo chodil někam na rehabilitace. Jednoho krásného dne v roce 1996 mi dal volnou vstupenku na premiéru Janáčkovy Její pastorkyně ve Státní opeře. Neseděli jsme ale při představení vedle sebe, neboť Míla seděl nahoře hned u opony v režisérské lóži. Záhada jeho tříhodinových pauz ve farní kanceláři byla odhalena, on nechodil někam dlouze poobědvat a pak odpočívat, nýbrž hupnul do metra a jel do opery zkoušet!

Byl nenápadný, jakoby plachý, nespával z rukávu zábavné historky z divadelního zákulisí, on vůbec raději naslouchal než mluvil. Nikdy sám od sebe nevykládal, kolik desítek oper má na režisérském kontě, v kolika sám zpíval, s kým všim se znal a kde všude byl. Teprve když byl dotázán, tak o tom mluvil.

Přemlouval jsem ho jednou, aby při sborovém shromáždění na Silvestra přispěl nějakou příhodou z divadla, a on si nakonec dal říci. Dal k dobrému skeč o nepovedeném přestavení Weberova Čarostřelce, kdy se na jednu hromadu poskládaly všechny možné divadelní záludnosti, kiksy a omyly, na scéně se střílelo, kdy se střílet nemělo a naopak, z výšky namísto orla spadla dolů jakási opelichaná slepice a samozřejmě jinam než měla, prostě komedie plná omylů. My, kdo jsme byli u toho, jsme v místnosti, kde se jinak káže slovo Boží, pukali smíchy. Inu, bylo toho v Mílovi víc, než na co vypadal a co dával najevo.

Lidi kolem sebe poněkud mátl, pod viditelnou vrstvou skromnosti se skrývaly vícere hřivny, umělecký talent, neskutečná pracovitost a neúnavnost. Když jsem ho slyšel zpívat Dvořákův Žalm 23, tak mi bylo jasné, že „duši mou očerstvuje“ zpívá Míla opravdu o sobě, on byl neustále očerstvován, jako by neznal únavu. Však kromě studia na teologické fakultě, která řádně ukončil ve svých 69 letech, stihl ještě pohostinsky zrežirovat několik operních inscenací a naplno duchovensky působit na Dobříši, v Nuslích, Karlových Varech, na Žižkově, v Libni, v Ústí n.L. - prostě tam, kde bylo třeba. Na tom ovšemže má svůj podíl žena statečná, jeho manželka Jiřina, která mu tuto disponibilitu umožňovala a stála při něm, když už ani on, neúnavný a očerstvovaný, se bez ustavičné pomoci a péče neobešel. Jménem všech, kdo jsme Mílu měli- a opravuji se, minulý čas se tu nehodí- kteří ho máme pořád rádi, jí za to děkuji.

Stále je mi záhadou, proč ho farářství, v evangelickém pojetí vlastně kazatelství, tak lákalo. Sklony k experimentování to nebyly. Když vedl bohoslužby poprvé, bylo to trochu nezvyklé, ale ne novátorské, naopak, Míla se v podstatě držel luterské liturgie. Kázání mívával vždycky poctivě biblická, bez efektních a efemérních aktualizací. Já jsem v 65 letech kazatelské služby s úlevou zanechal

a odpočinek vnímám jako zasloužený, zatímco Míla v tomto věku farářskou kariéru začínal. Něco ho ke kazatelství přitahovalo, jakési puzení neboli povolání v sobě cítil. Možná zaslechl, co my kazatelé přeslycháme, totiž že farářské povolání není zaměstnáním mezi jinými, že se těší zvláštní, povětšinou skryté důstojnosti a velkému zaslíbení.

Ledacos je jinak než bývalo, farář už není dvojctihodný ani jednoduše ctihodný, a často sám pochybuje o smyslu toho, co koná. Není divu, když při pohledu na statistiky propadá skleslosti, však plná náboženská svoboda, ani restituce církevního majetku nám žádnou prosperitu nepřinesly. Prestiž faráře je určitě nižší než prestiž režiséra čehokoliv, natož opery. Míla ale toužil po tom stát se farářem a jeho touha byla naplněna. Možná nám tím napověděl, že sláva a úspěšnost kazatelství se měří jinak a jinde než u jiných řemesel, včetně těch múzických, že patří mezi aktivity nedocenené, málo patrné, zdánlivě malé, jejichž smysl ze zjeví až jednou.

„Služebniče věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohým tebe ustanovím“, to je klíčová věta Ježíšova podobenství o svěřených hřívnách. Věřím, že bratr můj v Kristu a kolega ve službě Miloslav Nekvasil byl ustanoven nad mnohým. Amen.

Miloš Rejchrt

(Pozn. autora – odstavec o Milově silvestrovském skeči jsem z časových důvodů na shromáždění 12.7. vynechal.)

(Ne)loučení se Stoklasovými

Milá Judith, rezignovala jsi na členství ve staršovstvu a na podzim odcházíte s Markem i z dejvického sboru. Co vás vedlo k tomuto rozhodnutí?

Ani pro jednu věc jsme se prvoplánovitě nerozhodli :). Jsou to spíše následky jiného, zásadního rozhodnutí, které jsme učinili. A to, že se chceme přestěhovat za rodinou Judith do Pirny u Drážďan. K tomuto rozhodnutí to byl delší proces. Od začátku našeho vztahu bylo otevřené, kde někdy zakotvíme. V Praze jsme začali spolu bydlet hlavně kvůli studiu, nepředpokládali jsme, že zde budeme trávit dohromady 11 let. Přirozeně na studia ale zde navázala první naše zaměstnání, narodily se holky ... A my se zde cítili už jako doma a to i díky přátelům, které jsme poznali v Dejvickém sboru. Postupně ale v nás rostla touha žít blíže alespoň jedné z našich rodin, umožnit holkám pravidelnější kontakt s prarodiči a zároveň jsme hledali vlastní bydlení. Blížící se nástup Sáry do školy nás „donutil“ věc trvalejšího bydlení nyní vážně zvažovat a závazně rozhodnout.

Na co se těšíte nejvíce?

Těšíme se hlavně na blízkost k rodičům Judith, na „Großmama“ a „Großvater“, jak jim říkají holky. Doufáme, že tak holky budou mít spoustu zážitků s prarodiči, které je budou formovat a rozvíjet. Určité věci se naučí děti spíš od prarodičů než od rodičů :)... A my se kromě pravidelnějšího kontaktu s Judithiných rodiči těšíme i na to, že oni budou čas od času hlídat holky, abychom my mohli podniknout něco jen ve dvou.

Máme radost z toho, že se stěhujeme do známého prostředí. V okolí Pirny bydlí velká část Judithiny rodiny a pár kamarádů z dětství, s kterými udržujeme kontakt a nyní bude možnost je vídat pravidelněji.

Také se těšíme na klidnější prostředí. Centrum Pirny, kam se stěhujeme, je jedna velká pěší zóna. Kolem ní je skvělá síť cyklostezek, tak se těšíme na to, že kolo bude naším základním dopravním prostředkem na všech cestách městem. (V centru Prahy jsme cyklodopravu zkoušeli, ale bylo to komplikované až nebezpečné a s dětmi jsme to vzdali už úplně.)

Pirna je tzv. „brána do Saského Švýcarska“, tak se těšíme na krásnou přírodu v blízkém okolí, která nyní, žel, dostala požárem pořádně zabrat. Nejen požár ukázala, že hranice mezi Saskem a Českém Švýcarskem splývá a to je další věc, z které máme radost: že se sice stěhujeme do Německa, ale Čechy vůbec nejsou daleko. Kromě toho v samotné Pirně zazní často čeština, jednak kvůli tamnímu česko-německému gymnáziu a jednak kvůli českým turistům, kterých je čím dál více. Informační tabule a úřední hodiny na radnici jsou psané také v češtině a dozvěděli jsme se, že nově otevírá česká restaurace „Babička“ na Pirenském náměstí...

Jaké jsou vaše další životní plány?

Upřímně nyní žádné rozsáhlé životní plány nemáme. Dobře si uvědomujeme, že nás čeká obrovská změna. Jedna naše kamarádka to vyjádřila dosti přesně: „Všechno kolem vás se zcela promění, to jediné, co zůstane stejné, je vaše čtyřčlenná rodina. Zbytek bude jiný.“ Z toho důvodu je naším plánem zabydlet se v novém prostředí s novými podmínkami a postupně vybudovat domov pro celou naši rodinu. A když zahlédneme trochu dále, tak Marek má chuť najít si práci, která ho bude bavit, možná i přechodně mimo obor. A Judith plánuje dokončit atestaci v oboru pediatrie. Od října nastoupí do velké rehabilitační kliniky pro děti v Kreische, ca. 15 kilometrů od Pirny. Tam bude mít možnost léčit chronicky nemocné děti v multidisciplinárním týmu s psychology, fyzioterapeuty, muzikoterapeuty, sociálními pracovníky, aj.

Budete z nějakého důvodu Prahu občas (pravidelně) navštěvovat?

Rozhodně. Máme tu kamarádi, s kterými bychom rádi udrželi kontakty, budeme jezdit za Markovou rodinu a moc rádi bychom chtěli čas od času s vámi slavit bohoslužby v Dejvicích.

Chcete říct s Markem něco na rozloučenou?

Moc se loučit nechceme, stěhování do Pirny chceme spíše vnímat jako „rozšíření domova“ než „pálení mostů“. Ale budiž, změna to bude, tak možná takto: Kdokoliv budete mít cestu kolem, tak jste všichni srdečně zváni k nám na kávu!

Děkujeme za milé pozvání a odpovědi.

Ptala se redakce, odpovídali a obrázek poslali Stoklasovi

Jak žijeme:

paní farářka Alena Ďurčíková, Ján Zaťko a artikulární kostel v Istebném na Oravě na Slovensku

Když jsem přemýšlela, koho oslovím do zářijového čísla Souterrainu, napadlo mě, že bych to mohla tentokrát zkusit trochu jinak. Na konec července a začátek srpna jsme měli s naší rodinou naplánovanou dovolenou v Istebném na Oravě (okr. Dolný Kubín) s ubytováním ve sborovém domě Karmel. V neděli po bohoslužbách v krásném artikulárním kostele jsem se domluvila s panem Jánem Zaťkem, bývalým varhaníkem v tomto kostele a později i s paní farářkou Alenou Ďurčíkovou na povídání o historii a současnosti Istebného, kostela a jich

samotných. Byli vstřícní a bylo to hezké povídání.

Musím ještě dodat, že oravská příroda je nádherná, nedaleko Oravský hrad, Jánošíkova Terchová, Chočské vrchy, atd., je kam jít a co obdivovat.

Pan Ján Zat'ko

Řekněte mi prosím něco o historii Istebného

První zmínky o obci Istebné se datují do roku 1316, v roce 2016 jsme oslavili sedmisté výročí založení obce. Celá vesnice tehdy byla postavená ze dřeva. Hlavní obživou bylo zemědělství – chov dobytka. Istebné patřilo nejdřív rodině Davidových, později měnilo majitele, v devatenáctém století byly v obci dva zámečky, tři panské domy, hospoda, dva mlýny a pila. V devatenáctém a začátkem dvacátého století se Istebné s pozemky patřícími obci dostalo do rukou rodině Csillaghyových. Kromě toho, že podporovali maďarizaci, podporovali také i rozvoj podnikání. Postavili tam první oravskou cihelnu. Po roce 1918 se Csillaghyové přestěhovali do Maďarska a v jednom ze zámečků byla zřízena protialkoholní léčebna. Až do roku 1945 si Istebné zachovalo zemědělský charakter.

Vše se změnilo až v padesátých letech minulého století, když zde vznikly Kovohuty Istebné, později Oravské zliatinové závody. Tehdy bylo cílem dát lidem v chudém oravském kraji práci, která měla změnit životy lidí k lepšímu. Lidé si ale chtěli udržet hospodářství a současně chodit i do práce. Vznikaly plicní nemoci z povolání, lidé byli přepracovaní. První JZD vzniklo v padesátých letech, které záhy zkrachovalo a druhé bylo založeno až v sedmdesátých letech.

Nyní je Istebné středisková obec s cca 1 400 obyvateli.

Jaká byla historie kostela, sborového domu a fary?

Artikulární kostel

Istebné byla a je obec převážně evangelická. Stojí zde dřevěný artikulární kostel. Nad jeho výstavbou se začalo uvažovat po Šopronském sněmu, který v r. 1681 povolil protestantům postavit si v každé stolici dva kostely. Pro Oravu byly určeny obce Leštiny a Istebné. Celkem se jich zachovalo pět. Současnou podobu má od roku 1730, do té doby tam stála jen malá kaple pocházející z roku 1686. Půdorys má tvar řeckého kříže a jako jediný artikulární kostel má dřevěný kalich, který má připomínat staré časy, kdy oravský lid byl chudý, ale duchem bohatý. Interiér kostela je vyzdobený vzácnými malbami, barokovým oltářem s obrazem svaté Trojice, kazatelnou se sochami evangelistů. Pod dlažbou kostela – kromě jeho levé části je krypta. V třicátých letech minulého století byla část ostatků zde pochovaných přeložena do hrobu, některé rodiny si své předky vzaly do svých hrobů. Jedině pod oltářem jsou dvě krypty s uloženými rakvemi. Jsou zde

i varhany, i když ty původní z roku 1768 se už nezachovaly. Ty nové byly do kostela přivezeny v roce 1931. Nad kostelem je i zvonice z roku 1731. Před kostelem je lípa stará jako kostel. Istebné někdy nazývají vesničkou 100 lip.

V roce 1989 začala generální oprava kostela, přípravy byly ještě dva roky předtím. Na stavebním úřadu v Banské Bystrici jsme dostali souhlas jako na kulturní památku. Od státu jsme dostali materiál na opravu – především dřevo. Taky jsme dostali dotace z Německa a pomohla i dobročinnost členů sboru.

V současné době se opravuje střecha kostela, pokládají se nové šindele, ty předchozí z doby generální opravy kostela nebyly dostatečně kvalitní. Tyto nové by měly vydržet sedmdesát let.

Stará fara, dnes sborový dům Karmel

Hned vedle kostela stála fara. V letech 1837 – 1849 byl knězem mladý, agilní Juraj Matúška, bratr Jána Matúšku, autora Slovenské hymny. Právě on se zasloužil o postavení této fary, která sloužila až do roku 1981, kdy byla postavena fara nová. O přestavbě fary se uvažovalo mockrát, protože budova byla vlhká, napadena dřevokaznou houbou, nevhodná k bydlení. Od roku 1915 byla několikrát opravována. Až v roce 2012 se povedlo prosadit myšlenku rekonstrukce Staré fary na Sborový dům. Celková rekonstrukce začala na jaře v roce 2014 a za vydatné pomoci členů sboru z Istebného byl 8. října 2017 Sborový dům Karmel vysvěcen.

Nová fara

Jak už bylo výše uvedeno, fara postavená v roce 1837 za faráře Juraje Matúšku, byla čím dál méně vyhovující. Myšlenka na rekonstrukci vznikla už v době působení faráře Jána Miloslava Hroboně a později i dalších, až se koncem sedmdesátých let minulého století povedlo získat stavební povolení ke stavbě nové fary. Dokončená byla v prosinci 1981.

Ještě působení některých významných farářů v Istebném

Prvním byl kněz Štefan Clementis, který byl pověřen zřízením sboru, vybudováním kostela, fary a školy. Dalším byl Ján Tonsoris, který má pamětní tabuli v kostele a napsal knihu Zdravověda; další, už výše uvedený Juraj Matúška, který byl nejen knězem, ale také národním buditelem a složil písně, které byly zařazeny do evangelického zpěvníku. Významným farářem v Istebném byl Ján Miloslav Hroboň (působil zde od roku 1885 až do své smrti v r. 1914) – poslední, za jehož působení patřila do Istebného celá dolní Orava od Kral'ovan až po Gäcel. Ve třicátých letech minulého století byl zde i jeho syn Ján Vladimír Hroboň, za jehož působení nastalo ve sboru značné oživení. Za působení faráře Bedricha

Ďuriše byl generálně opraven kostel a postavena nová fara, opěrné zdi, obnovena zvonice a taky byly udělány nové elektrické rozvody na staré faře.

Mohl byste prosím teď říct něco o sobě?

Je mi 80 let, narodil jsem se zde, v roce 1942. Můj děda odjel do Ameriky, aby se finančně postaral o rodinu. Bydleli jsme velice skromně. Byl jsem ve druhé třídě, když se u nás změnila poměry. Jeden týden jsme ve škole zpívali nábožné písně a další už jsme zpívali Píseň práce. Varhaníkem byl do té doby na vsi obvykle učitel, po roce 1948 už nemohl. Byl přeložen do menší vsi, kde ještě bylo možné dělat současně varhaníka i učitele. K hraní na varhany jsem se dostal díky panu faráři Ďurišovi, který si nás – mě a ještě mého kamaráda vzal pod křídla. Bylo to v letech 1956 – 1957, kdy nás učil hrát na varhany. Můj kamarád měl lepší zázemí, zůstal hrát v Istebném a já šel v roce 1959 za varhaníka do Kral'ovan, což byla Párnická filie. Zpočátku jsem tam hrával 1× měsíčně. Pak jsem chodil 2× do měsíce hrát i do Párnice, kde byl varhaníkem student při zaměstnání, který neměl tolik času. Sloužil jsem tam 22 let a v Kral'ovanech 55 let. V roce 2002 farář Ďuriš v Istebném skončil, tak jsem až do roku 2021 hrál v kostele v Istebném. Ve sboru jsem byl presbyter do roku 1972 a od roku 1978 do roku 2010 sborový dozorce.

V soukromém životě jsem byl nejstarší z pěti sourozenců a měl jsem zůstat pracovat na statku. Byli jsme dva, kteří ze statku odešli. Já se vyučil za obkladače a tesaře. Po vyučení se našly stavby, kde byly dřevěné krovy. Když přišly paneláky, na rovných střeších jsme neměli už co dělat. Dali jsme se tedy na parketářské řemeslo. V Žilině jsem pracoval devět let, pak jsem se oženil a manželka chtěla, abych se vrátil zpět do Istebného, kde mezitím postavili Oravské závody. Zde jsem pracoval na stavební údržbě až do důchodu v roce 2002.

Paní farářka Alena Ďurčíková

Povězte mi prosím něco o sobě a Vaší práci

V Istebném jsem od roku 2004, už podruhé jsem byla zvolena. Zajímavé bylo, že předchozí pan farář se loučil právě v den mých narozenin.

Přišla jsem zde z „dolniakov“, nebyla jsem zvyklá na zimu a deště. Museli jsme si s manželem a dětmi zvykat na chlad. Myslela jsem, že zde dlouho nevydržím. Přizpůsobili jsme se i díky tomu, že lidi nás mile přivítali. Našli jsme zde domov. Stěhovali jsme se se dvěma dětmi, teď jich máme čtyři. Další dvě se narodily tady. Starší dvě už jsou z domova, nejmladší, sedmiletá Danielka je velice komunikativní a má ráda lidi. Přesto, že žijeme na Oravě, moje děti nemají rády brambory. Orava byla chudá a pěstovaly se zde jen brambory. Manžel byl

policajt, nyní se věnuje včelaření, díky tomu máme dost medu pro sebe, i na rozdávání pro rodinu a známé.

Já jsem chtěla být farářkou už od svých šesti let. Zdejší kostel je pro mě teď už v pohodě, zpočátku mi byla v něm zima.

Ráda taky chodím provázet turisty v kostele, v létě je to kromě dvou táborů moje většinová práce.

Máme statek – husy a kozy, které chodím každý den dojit. Při mé duchovní práci tak ráda „vypnu“. Kromě koz a hus máme psa a dvě malá koťátka, která má spíš naše Danielka. Baví mě zvířata, práce na zahradě i pletení. Pěstujeme také hrozny, každý rok jich máme dost – to rozdáváme. Televizi nemáme, ani čas na ni není. Je třeba se starat o sbor a rodinu.

Opravovala se fara, splácí se sborový dům Karmel, máme půjčku na novou šindelovou střechu na kostel. Peníze na opravy se těžko shání, konají se sbírky.

Ze sborového domu máme nějaké příjmy, které nám pomáhají splácet půjčku.

Náš sbor má 630 členů, Istebné byla původně evangelická vesnice. V padesátých letech se přistěhovali lidé do bytovek. Katolíků je zde kolem 480.

Míváme ekumenická setkání Veličná – Istebné – jeden katolický kněz a dva evangeličtí.

Ve sborovém domě Karmel máme vytvořenou klientelu lidí, kteří sem rádi jezdí. Do poslední chvíle jsme nevěděli, jak Sborový dům pojmenovat. Až mě napadlo, nebo spíše Bůh mě přivedl na myšlenku názvu Karmel (podle první knihy Samuelovy, kap. 25). Jinak to znamená i Boží vinice.

Moc děkuji Vám oběma za rozhovor.

Zapsala Naděžda Sleziaková

Benefiční procházka podél Únětického potoka

Krátce před prázdninami, 18. června, se uskutečnila čtvrtá benefiční procházka na podporu rekonstrukce Mateřské a základní školy speciální Diakonie ČCE Praha. Na rozdíl od těch předchozích neproběhla ve městě, ale v přírodě - sledovali jsme horní část Únětického potoka. Naším průvodcem při tom byla muzikoložka a poutnice Wanda Dobrovská.

Sešli jsme v počtu 9 poutníků (jedním z poutníků byla fenka Chili) se na zastávce autobusu 316 na Bořislavce a odtud jsme dojeli k hospodě Černý Vůl. Po krátkém místopisném a historickém výkladu jsme se vydali vzhůru údolím Únětického potoka. Jedná se o potok procházející vesnicemi i přírodní krajinou, částečně je regulovaný. Prošli jsme nejprve vesnicí Statenice, kde jsme minuli zdejší zámek. Jeden z výkladu názvu obce vychází od mlynářského termínu stativa, což jsou svislé trámy po stranách žlabu, jímž protéká voda. Mlýnů bývaly na Únětickém potoce dvě desítky, dnes již žádný z nich neslouží svému původnímu účelu, některé jsou i zbořené. Kus za vsí jsme přeskočili Kopaninský potok a okolo Štěrbova mlýna pokračovali do Tuchoměřic. Tam jsme si z dálky prohlédli klášter komunity Chemin Neuf ve zdejším zámku. S povděkem jsme

využívali toho, že dlouhé úseky cesty vedly lesem nebo alespoň ve stínu stromů lemujících potok. I tak bylo znát, že se blíží začátek léta, teplota překračovala 30°C a slunce pralo. Znavení a žízňiví jsem postupovali pravidelným tempem přes Kněživku a dále do Kněževsi. Tam nás na okraji vsi potěšil pohled na renovovaný Čermákův mlýn. Putování jsme zakončili u pramene Únětického potoka. Ten začíná v rybníčku - „ouvalce“ - uprostřed návsi, kam je kanalizačními trubkami sváděno několik pramínek. Potom jsme se společně vyfotografovali a vyrazili na pivo do blízké hospody. Výtěžek z procházky bude opět celý věnován na rekonstrukci školy.

I když to nebylo hlavním záměrem, vedle krásné přírody a symboliky potoka zvolená trasa procházela místy připomínajícími církevní historii. Odhlédněme od toho, že názvy obcí Kněževs a Kněživka tradice spojuje se jménem knížete Václava. V Tuchoměřicích jsme si připomněli, že v době před Bílou Horou zde bylo sídlo bratrského biskupa Jana Efraima a že k tuchoměřickému sboru Jednoty bratrské tehdy patřila i Praha. Po třicetileté válce území podél Únětického potoka patřilo mj. pražskému svatojiřskému klášteru a jezuitské koleji sv. Klimenta. Je překvapivé, že obě tyto církevní vrchnosti se vyznačovaly jistou tolerancí k nekatolíkům. Abatyše svatojiřského kláštera byla opakovaně vyzývána k razantnějšímu postupu rekatolizace na klášterních statcích, přesto – dokud to šlo - držela ochrannou ruku nad správcem statenického dvora, nekatolíkem. Obdobně jezuité ještě koncem 17. století chránili kněžveského mlynáře a využívali spolehlivých služeb jeho a jeho příbuzných i na svých dalších statcích, nehledě na náboženství.

Jan Mašek

Vstávání a sedání při bohoslužbách

Jistě jste si všimli, že v posledních měsících jsme opakovaně vyzýváni, abychom při čtení z Písma zůstali sedět. Děje se tak s poukazem na délku čteného textu, jak je při každém shromáždění opakováno. Nyní to prosím přijměte jako trvalou součást pořádku dejevických bohoslužeb.

V souvislosti s návratem k normálu po opadnutí covidových opatření se staršovstvo již na jaře zabývalo sjednocením bohoslužebného pořádku, který se v době pandemie rozvolnil. Přihlíželi jsme přitom také k tomu, jaké jsou zvyklosti v jiných sborech. Právě tehdy padlo rozhodnutí, že bychom výhledově měli upustit od vstávání při čtení biblického textu. Dilem je to dáno tím, že navazujeme na praxi zavedenou již Pavlem Rumlem, že čtení se skládá ze dvou částí - zpravidla zahrnuje i text kázání. V takovém případě je logicky delší a také není třeba text kázání znovu opakovat v jeho úvodu.

Shrnuji: čtení z Písma po úvodní modlitbě bude pravidelně spojeno s textem kázání a budeme při něm sedět. Sedět zůstaneme i tehdy, pokud na začátku kázání bude zopakován příslušný biblický oddíl, berme to již jako součást kázání. Za součást kázání budeme považovat i krátkou modlitbu v jeho závěru – pokud nebudeme výslovně vyzváni k povstání, zůstaneme sedět.

Jan Mašek

Příměstský tábor pro ukrajinské děti

15. až 19. srpna se v našem sboru konal příměstský tábor pro ukrajinské děti. Jsme moc rádi, že sbor poskytl své prostory, záštitu nad akcí jsme dostali od Skautů, financována byla ze skautského programu podpory Laskavo, na kterém se podílí Nadace Vodafone a Evropská skautské nadace"

Děti jsme měli 18 ve věkovém rozmezí 6-12 let. Máme radost, že se nám povedlo sestavit skvělý funkční tým, který zajišťoval program pro děti i přípravu jídel a zázemí. Bylo to náročné, ale největší odměnou nám byly spokojené děti a dojatí rodiče. Na závěr jsme dostali také nějaké knihy v ukrajinštině od společnosti Biblion, které děti dostaly jako dárek.

Vedoucím tábora byl Benjamín Hejl, velkou pomocnicí mu byla kolegyně skautka Veronika Ryantová, instruktoři Veronika Petříčková, Olesja, Ciara, Katja, Damián a Maruška Gallusová. Organizace přihlášek, komunikace s rodiči a překlad měla na starosti Táňa Bonhar. V kuchyni vládla Martina Jílková, pomocnicí v kuchyni i v organizaci byla Martina Študentová, zdravotníkem Věna Henych a v kuchyni se také vystřídalaly Anna Jílková, Anna Hejlová a Marta Petříčková. A samozřejmě Táňa Bonhar.

M. Študentová

Křížlický „tábor“ dětí 21.- 28. 8. 2022

Na sborovém táboře v krkonošských Křížlicích se sjelo 18 dětí, 9 praktikantů z řad naší (a jeden i ze střešovické) mládeže a nejstaršími (ale stále mladými) organizátory byli Dan Molnár, Robert Zika a naše farářky Majda se Sašou. Zřejmě i díky hojnému počtu vedoucích tábor proběhl hladce a bez větších komplikací. Děti byly, až na trochu stýskání, spokojené a jídlo bylo výborné. Vařila nám ho paní Dana, členka křížlického sboru ČCE. V kuchyni také pomáhaly Světlana Dobešová a Katka Ratajová. Moc jim všem děkujeme.

Letos bylo tématem Děvčátko Momo a ukradený čas. Šedí muži v průběhu tábora čas kradli a museli jsme čím dál víc spěchat. Naštěstí na konci děti vybojovaly všechn svůj volný čas zpět :)

Na táboře jsme měli tzv. „nádobu vděčnosti“, kam jsme psali, co nás na táboře

potěšilo. Pokud se chcete dozvědět více, tak všechny vzkazy z nádoby najdete viset na sborové nástěnce.

Aloisie Trgalová

Sborová dovolená v Pichlu

aneb „dejvická divoká kachna“ v přímém vysílání rakouské televize

Během našeho sborového pobytu v rakouském Pichlu jsme se měli možnost zúčastnit vysílání pravidelných zpráv z Rakouska, které pro diváky připravila Ingrid (Martina Študentová) a Hildegarda (Hana Chvojová). S jejich laskavým svolením nabízíme tento přímý vstup i čtenářům Souterrainu.

Pobyt zorganizovali manželé Geierovi, moc děkujeme.

Vítáme vás u pravidelných zpráv z Rakouska. Doprovázet vás budou Ingrid a Hildegarda.

Všední klid salzburského údolí Lungau byl v posledních dnech narušen. Podle senzibilů se opakuje stejná situace jako před rokem, letos však ještě mocněji. Nově se totiž přidal naprostý meteorologický chaos. V posledním týdnu nevyšla jediná předpověď počasí.

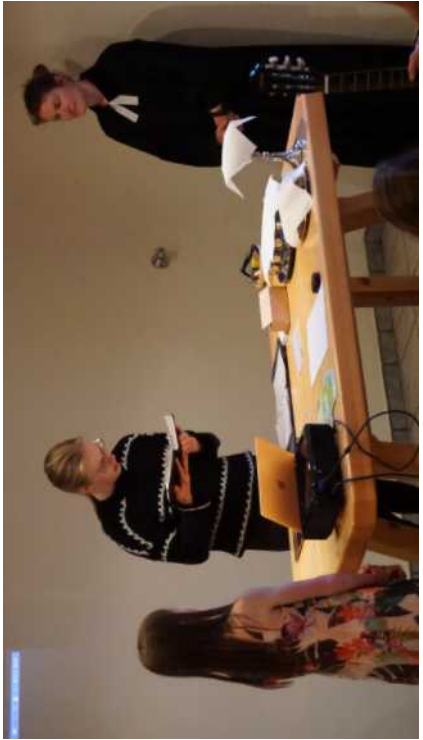
Podle očitých svědků se v oblasti Pichlu opět ubytovala početná skupina vedená prý ženami. Navíc je skupina doprovázena zvláštním tvorem. Podle zoologů se jedná o vzácný druh vlka v rouše beránčím. O skupině také víme, že má podezřele dobrou kuchyni. Co je ale zvláštní, že i mladiství podávají nezvyklé sportovní výkony a to jak plavecké, fotbalové, tak podle svědků byly zahlédnuty dokonce i děti na via ferrata.

Tato skupina je poměrně invazivní. Pokud obsadí vrchol hory, nečekaně se k ní přidávají i další skupiny. *(Pozn. Hned první den jsme se na vrcholu hory setkali s početnou rodinou Hudcových.)* Na vrchol hory se už nikdo nedostane, dokud se sama po sněžení zásob (které si její členové neustále vzájemně nabízejí) nerozhodne migrovat dál.

Vyvstalo podezření, že členové této skupiny jsou spojováni nějakou společnou myšlenkou, a proto se nebojí vystupovat na vrcholy a sestupovat dolů často i dost riskantními způsoby. *(Pozn. Jeden člen výpravy při sestupu z hory sjel pár metrů níž, naštěstí doklouzal na pěšinku.)* Tvrdí, že jsou pod ochranou nějaké vyšší moci.

Právě nám přišla zpráva z režie, že vůdkyně této skupiny paní Věra, doprovázená svým manželem Pavlem, i paní Saša a paní Majda přijdou do našeho živého vysílání. Bude příležitost jim veřejně předat jménem obyvatel údolí Lungau drobný dar. I když v tomto případě je třeba si přiznat, že se jedná vlastně o úplatek. Ano, milé dámy a pane, moc vás prosíme, abyste příští rok se svými přáteli narušovali klid jiné části Rakouska. *(Pozn. Bylo to v Lungau prima, ale zkusíme na příští rok zase někam jinam.)*

M. Študentová, H. Chvojová

Láska vykreslená tóny a rámovaná časem

benefiční koncert pro Diakonii Praha

**Sopranistka Irena Troupová
a varhanice Jiřina Dvořáková Marešová**
vystoupí společně v rámci
benefičního koncertu pro Diakonii Praha.

**Výtěžek z koncertu bude věnován na dokončení
a vybavení nového Domova Daniela
pro lidi s autismem.**

**úterý 4. října od 19.30 hodin
Korunní 60, FS ČCE Praha-Vinohrady**

předprodej vstupenek: GoOut.net

Obsah čísla:

Moment(k)y.....	1	Vstávání a sedání při bohoslužbách.....	12
Vzpomínka na Milu Nekvasila.....	2	Příměstský tábor pro ukrajinské děti.....	13
(Ne)loučení se Stoklasovými.....	4	Křížlický „tábor“ dětí 21.- 28. 8. 2022.....	13
Jak žijeme.....	6	Sborová dovolená v Pichlu.....	15
Benefiční procházka podél Únětického potoka. . .	11	Kalendář na září 2022.....	20

Kalendář na září 2022

Bohoslužby	4. 9. VP, zahájení ŠR	A. Jacobea, M. Trgalová (rodinná neděle)
9:30 on-line na	11. 9.	A. Jacobea
http://dejvice.evangelnet.cz/	18. 9.	M. Trgalová
line-vysilani	25. 9.	M. Otřísal
	2. 10. VP	A. Jacobea

YouTube kanál ČCE Praha – Dejvice: https://www.youtube.com/channel/UCw6RIL-UOfsQl2t18Ik_Fw

Konfirmandi (11+)	pátek 16.9. 15:30 - 18:30 (nově 1× měsíčně: 14.10., 11.11., 16.12.)
Děti (5 - 11)	pátek 16.9. 15:30 – 18:30 (nově 1× měsíčně: 14.10., 11.11., 16.12.)
Mládež (13+)	čtvrtek 18:30 – 20:00 (od 15.9.)
Křesťan. služba	18.9. po bohoslužbách
Děti + maminky	čtvrtek 15.9. 9:30 – 11:30
Nedělníci	info na webu
X-cátníci	úterý 13.9. od 19:00 (info: M. Volný)
Naši pěvci	každou středu v 18:30 – 20:30
Zpívání Diakonie Stodůlky	každý pátek 9:15 – 10:00

Obcování	8.9.čtvrtek 8.9. od 18:30 u Trgalových (info: M. Trgalová)
Biblická hodina	úterý v 16:00 – 17:00 (od 6.9.)
Klub poznávání	8.9. od 9.30 Saša Jacobea: Postřehy ze Skotska.

Staršovstvo	1. 9. od 19:00
Ostatní	23. – 25.9. Sjezd mládeže (Ostrava)

SOUTERRAIN - sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992. Až na výjimky vychází pravidelně poslední neděli předcházejícího měsíce. Adresa redakce: Mgr. Eva Henychová, Radčína 12, 161 00 Praha 6 – Liboc, tel.: 730 196 658, henychova@atlas.cz. Adresa sboru: Farní sbor ČCE v Praze - Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6, tel.: 737 517 413 (Saša Jacobea), tel.: 777 213 718 (Magdaléna Trgalová), tel.: 739 246 347 (Marta Študentová), <http://dejvice.evangelnet.cz>, dejvice@evangelnet.cz, č. ú. 2400319773/2010, var. symbol: salár =101, Jeronýmova jednota =102, personální fond=103

**Uzávěrka příštího čísla Souterrainu je v neděli 18. 9. 2022.
Číslo vyjde 25. 9. 2022.**